

FIGURER OCH FIGURINER

Porlinsfestivalen i Lidköping
Rörstrands museum
16 augusti till 1 september 2019

Omslagsbild:
Alexander Thallén
Waiting for something
2018

Figurer och figuriner

Att de första människorna skapades som figurer i lera för att sedan få liv är en bild som förekommer i flera religiösa skapelsemyter. Laddningen i dessa myter kan ibland skönjas också i konstnärers arbete idag. I vår digitala tidsålder har intresset för naturmaterial och handens arbete fått en nytändning. Samtidigt har samhällets besatthet av kroppens utseende förmodligen aldrig varit större. Kanske är det inte överraskande att den keramiska skulpturen tillhör de områden som blommat upp under 00- och 10-talen och att den mänskliga gestalten intar en särställning bland dess motiv.

Utformningen av ansiktsuttryck, blickar och kroppshållningar står ofta i centrum för konstnärernas figurskapande inom keramiken. Men det rör sig sällan om regelrätta porträtt – att frammana känslor och stämningar är viktigare. En del konstnärer låter sig inspireras av 1700- och 1800-talens detaljrika figurinkonst. Några av dem ansluter tydligt till de historiska förebilderna, men gör uppdateringar och tillägg som markerar verkens hemmahörighet i nuet. Andra låter proportionerna i den klassiska kroppsavbildningen förvridas eller löser upp kroppen i plågade, oroliga fragment.

Konstnärerna i utställningen *Figurer och figuriner* förenas av sitt intresse för keramiken som material och människan som motiv. På olika sätt har de också alla anammat äldre tiders idé om porslinsfigurinen som *conversation piece*. Det handlar om konstföremål för det privata hemmet vars motiv eller budskap både ska kunna väcka associationer och ge upphov till diskussioner och lärda utläggningar.

När dessa keramiska figurer från när och fjärran landar i Rörstrands museum i samband med Porslinsfestivalen 2019 skapas ytterligare associationer i mötet med Rörstrandsfabrikens historia. Karl och Waldemars Lindströms underglasymålade djur, Vicken von Posts och Tyra Lundgrens eleganta modeller, Harald Salomons exotistiska söderhavsflickor, Gunnar Nylunds rika repertoar av djur- och

människofigurer och mycket annat i Rörstrands museums samlingar bildar en spännande fond till dagens konstnärliga omförhandlingar av figurintraditionen.

Utställningen har tidigare under sommaren 2019 visats i Falkenbergs hembygdsmuseum. Rian designmuseum har producerat utställningen inom ramen för det regionala utvecklingsprojekt som museet driver 2018-2021 med stöd av Statens kulturråd. Museet vill tacka Porslinsfestivalen i Lidköping och dess arrangör, Rörstrands kulturforum AB, liksom Rörstrands museum, för samarbete kring utställningens planering och genomförande. Ett varmt känt tack också till alla medverkande konstnärer som generöst lånat ut sina arbeten

Love Jönsson
Museichef, Rian designmuseum

Amalia Bille

Det mänskliga ansiktet står i centrum för Amalia Billes skulpturer. Ansiktsuttrycken fångas med små medel och spänner över ett brett känsleregister, från en försjunkenhet i det egna jaget till nyfikenhet, sorg, ilska eller en stillsam förvåning. Huvudena är ofta stora till formatet och stiliseringen av ansiktsuttrycken förstärker deras monumentala prägel. Konstnären själv har påpekat att utformningen av ögonen har en central roll i hennes arbete, ”jag ser huvudet som en slags boning för vad som ryms i blicken.”

Skulpturerna ringlas och byggs i lera. Spåren av handens arbete syns tydligt i ytan och skänker figurframställningarna en särskild direktitet. Amalia Bille målar snabbt och intuitivt med glasyrfärger och låter gärna glasyrerna rinna och flyta ut under bränningen.

Amalia Bille är född 1971 och utbildad vid bland annat HDK – Högskolan för design och konsthantverk vid Göteborgs universitet. Hon är verksam i Göteborg och vid sidan av keramiken arbetar hon också med måleri och med skulpturer i glas.

Maria Boij

Figurerna som uppträder i Maria Boijs skulpturer och reliefer verkar ofta befinna sig i ett slags drömvärld, uppfyllda av en längtan bort, till en annan tid eller plats. Men drömmen är sällan rosenskimrande. Snarare är den svartkantad och orolig. Gränser sätts på spel, mellan ungdom och vuxenliv, medvetande och dvala. Ibland möter vi gestalter som förefaller sova, inte av utmattning utan snarare nedsövda eller vilande i en stillhet som kanske är den eviga sömnen. Några av figurerna är spöken.

Personernas kläder berättar om sociala och yrkesmässiga roller men deras miljö är ofta naturen, antydd genom ett blad, ett träd eller en bit gräs. Människan i naturen är ett traditionsrikt motiv inom porslinsfigurinernas tradition, men här tycks den pastorala idyllen ha imploderat. Som i *With a pounding heart*, där en dramatiskt rödklädd kvinna med sorgflor sitter framför ett dött träd. I *Fight or pray* skapas ett annat känsloläge, när en högrestandskvinna träder fram ur det förgångna och utmanar betraktaren på en boxningsmatch.

Maria Boij är född 1966 och utbildad på Konstfack. Hon är verksam i Gustavsberg och arbetar just nu med ett större verk för Nacka sjukhus.

David Clarke & Tracey Rowledge

Genom att hålla smält tenn inuti ihåliga porslinsfiguriner och sedan slå sönder och avlägsna porslinet har David Clarke och Tracey Rowledge skapat nya figurationer. Det vi ser är en tredimensionell avbild av det dolda utrymmet inuti de ursprungliga figurinerna. Vi kan ana hur porslinsfigurinerna sett ut, men deras form har blivit stiliserad och förvanskad. Avgjutningarna bor nu inuti ovala glasklockor av den typ som ofta fanns i 1800-talets borgerliga salonger för att skydda ömtåliga föremål från damm. Den spontanistiska bemålningen av glasklockorna och de illgröna socklarna fullföljer förvandlingen från historiska prydnadsföremål till samtida, tvetydiga konstobjekt.

Konstnärernas arbetsmetod är typisk för den riktning inom 2010-talets konsthantverk som använder sig av historiska föremål och omvandlar dem till något annat genom olika hantverksprocesser. David Clarke har talat om det som ”att ge föremål nya möjligheter.”

Den engelska konstnärssduon David Clarke, född 1967, och Tracey Rowledge, född 1970, är individuellt kända inom olika områden, Clarke som experimentell silversmed, Rowledge som bokbindare. David Clarke var gästprofessor på Konstfack i Stockholm 2010-2018 och medverkade hösten 2018 i Rian designmuseums utställning *Samla, sortera, ta hand om.*

Louise Hindsgavl

Begär, lidelser och våndor spelas upp i Louise Hindsgavls delikata figurgrupper. Starka känslor uppfyller porslinsgestalterna. Deras lemmar tycks ofta vara utdragna eller stadda i förvandling. Människor, djur och mytologiska väsen framträder i situationer med våldsamma eller sexuella undertoner.

Framställningarna både ansluter sig till och bryter med porslinsfigurinernas tradition. Louise Hindsgavls fina modelleringsarbete och hennes omsorg om detaljerna pekar tydligt tillbaka mot 1700-talets eleganta figurinkonst. Samtidigt bildar hennes dramatiska och groteska bildvärld en effektiv kontrast till den sobra aura som traditionellt omger porslinsfigurernas värld.

Louise Hindsgavl är född 1973 och utbildad på Designskolen Kolding. Hon är verksam i Köpenhamn och arbetar förutom med unika verk också med formgivningsuppdrag för den danska keramik tillverkaren Kähler.

Torsten Jurell

Torsten Jurells utställningar har länge haft en scenografisk prägel där figurer och rekvisita bildar en fiktiv marionett- och skuggteater på turné. Ansiktena är sällan utförda som individuella porträtt utan bildar ett växande kollektiv av sammantvinnade karaktärer som tycks höra hemma både mittibland oss och på scenen eller i sagans värld.

Torsten Jurell har sedan 1980-talet etablerat sig som en av de stora bildberättarna inom svensk konst. Under det senaste decenniet har han återkommande arbetat med stengods och porslin i kinesiska Jingdezhen. Mötet med den kinesiska keramiken och kulturen har fördjupat ett av huvudspåren i hans konstnärskap – de mänskliga gestalterna som aktörer och förmedlare av tvetydiga berättelser.

Torsten Jurell är född 1951 och utbildad vid Valands konsthögskola i Göteborg och Kungliga Konsthögskolan i Stockholm. Han har ateljéer i Stockholm och i Jingdezhen och arbetar förutom med keramik i en rad olika tekniker och material som brons, trä, grafik, foto och video.

Irene Nordli

Irene Nordli tillhör de keramiker som verkligen fångats av porslinet. Under mer än två decennier har hon på olika vis undersökt både porslinet som material och porslinsföremålen som industriprodukter och personliga minnesbärare. Om hennes tidiga arbeten stod nära de äldre porslinsfigurinernas tradition har hon under 2010-talet drivit sitt arbete mot allt kraftfullare abstraktion och expressivitet. I de senaste årens arbeten möter vi ofta förvridna eller fragmenterade kroppar. På ett metaforiskt vis berättar de om våldsamt och desperation i vår samtid.

I den stora skulpturen *Porselensbindningar* har bitar av gjutna figurer staplats till en monumental pelare. De går att urskilja huvuden, armar och andra kroppsdelar. Sprickor och bristningar löser upp formerna.

Den vackra, blekgröna glasyren av kinesisk celadon-typ blir liksom bordet i rokokostil som skulpturen står på en kontrast till det känsloladdade innehållet.

Irene Nordli är född 1967 och är utbildad på konsthögskolan i Bergen. Hon delar sin tid mellan Heestrand i Bohuslän och Oslo, där hon är professor i keramik vid Kunsthøgskolen.

Alexander Tallén

Unga stilmedvetna män befolkar Alexander Talléns bildvärld. Ofta sitter de sysslolösa, försjunkna i sina telefoner eller bara väntande på något. Ibland dubbleras gestalterna, som i *Being handled*, där en välklädd man bär fram en naken manskropp som tycks vara en yngre version av honom själv. Motivet kan tolkas som en bild av vår tids upptagenhet vid och omsorg om det egna jaget. Men på ett dubbelbottnat vis åkallar figurgruppen också den kristna konstens pietà, en framställning av den sörjande Maria med Jesu döda kropp.

Alexander Talléns detaljrika figuriner har ofta karaktären av sedeskildringar som med utgångspunkt i konsthistoriska motiv ironiserar över fenomen i samtiden. Hipstergenerationens jakt efter trender och uppmärksamhet skärskådas utan pardon.

I de två figurinerna med titeln *Waiting for something* sitter männen sysslolösa och väntar, den ene på en omkullvält soptunna, den andre med en papegoja på armen. Vad är det egentligen de väntar på – en dejt, en uppgift i livet, eller bara att något ska hända?”

Alexander Tallén är född 1988 och är utbildad på Konstfack. Han är verksam i Stockholm och är sommaren 2019 aktuell med en separatutställning på Vida museum och konsthall på Öland.

Verkföretckning

Amalia Bille
Blåregn
Stengods
2019

Maria Boij
Nurse with stub
Porslin
2018

Amalia Bille
Betraktare
Stengods
2019

Maria Boij
Thinking of your loveletters
Porslin
2014

Amalia Bille
Kulörta lyktor
Stengods
2019

Maria Boij
Fight or pray
Porslin
2018
Tillhör Falkenbergs kommun

Amalia Bille
Lugnt vatten
Stengods
2018

Maria Boij
Black Ghost och White Ghost
Porslin
2014

Maria Boij
Daysi
Porslin
2018

Maria Boij
Drama queen
Porslin
2018

Maria Boij
With a pounding heart
Porslin
2018

David Clarke & Tracey Rowledge
Room
Tenn, glas, trä
2019

Louise Hindsgavl
Garden Party, Spring Master
Porslin
2017

Torsten Jurell
Aktör
Stengods och porslin
2018

Louise Hindsgavl
Forest Affair #2
Porslin
2017

Torsten Jurell
Aktör
Stengods, porslin och metall
2015

Louise Hindsgavl
Garden Party, Afterparty
Porslin
2017

Torsten Jurell
Aktörer/rekvisita - (kuriosakabinett)
Stengods, porslin och metall
2014-2017

Louise Hindsgavl
Becoming Undone #3
Porslin
2019

Torsten Jurell
Aktör
Stengods, porslin och metall
2016

Louise Hindsgavl
Calls from the Silent Phones
Porslin
2016

Torsten Jurell
Aktör
Stengods och porslin
2017

Torsten Jurell
Aktör
Stengods och porslin
2018

Irene Nordli
Porselensbindinger
Porslin, återbrukad möbel och matta
2016

Torsten Jurell
Aktör
Stengods och porslin
2018

Alexander Tallén
Being handled
Stengods med porslinsfärger
2018

Alexander Tallén
Waiting
Stengods med porslinsfärger
2018

Alexander Tallén
Waiting for something
Stengods med porslinsfärger
2018

Verken tillhör konstnärerna, om inget annat anges.

Rörstrand Museum

RÖRSTRANDS KULTURFORUM

 Rian
designmuseum

PORSLINSFESTIVALEN